

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

ANKARA KALKINMA AJANSI

2024 YILI SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Eylül 2025

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ	1
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU	12
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	12
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI	12
5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	13
6. DENETİM GÖRÜŞÜ	15
7. DENETİM BULGULARI	16
8. EKLER	30

TABLÖLÄR LİSTESİ

Tablo 1: Ankara Kalkınma Ajansı Personel Dağılımı	5
Tablo 2: 2024 Yılı Bütçe Giderlerinin Ekonomik Sınıflandırılması	9
Tablo 3: 2024 Yılı Bütçe Gelirlerinin Ekonomik Sınıflandırılması	10
Tablo 4: 2024 Yılı Faaliyet Sonuçları Tablosu (TL)	11

KISALTMALAR

AKA	: Ankara Kalkınma Ajansı
DPT	: Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı
EPDK	: Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu Başkanlığı
KDV	: Katma Değer Vergisi
TBMM	: Türkiye Büyük Millet Meclisi
TL	: Türk Lirası
YPK	: Yüksek Planlama Kurulu

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. Diğer Bulgular

1. Medya Takip Hizmetleri Alımında Yükleniciler Tarafından Hazırlanan Çerçeve Protokol ve Sözleşmelerin İmzalanması
2. T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Tarafından Ajans Mevzuatında Düzenleme Yapılmasının Gerekmesi
3. Ajans Tarafından Güneş Enerjisi Sistemiyle Üretilen Elektrik'in Mahsup Tutarlarının Faturalarda Gösterilmemesi

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Kalkınma ajansları, 08.02.2006 tarih ve 26074 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 5449 sayılı Kalkınma Ajanslarının Kuruluşu, Koordinasyonu ve Görevleri Hakkında Kanun (Söz konusu Kanun’un adı 2/7/2018 tarihli ve 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararname’nin 75’inci maddesi ile “Kalkınma Ajanslarının Hizmetlerine İlişkin Kanun” şeklinde değiştirilmiştir) ile ülkemizde yerel potansiyel ve kaynakları harekete geçirmek, bölgesel ve bölge içi eşitsizlikleri gidermek, rekabet gücü, yenilikçilik ve girişimcilik kapasitesinin artırılarak katılımcı bir anlayışla sürdürülebilir bir kalkınmanın sağlanması amacıyla geleneksel örgütlenme modellerinden farklı şekilde tasarlanmış yeni bir örgütlenme modelidir.

Kalkınma ajansları 6085 sayılı Sayıştay Kanunu’nun “Denetim alanı” başlıklı 4’üncü maddesi hükmüne göre Sayıştay denetimine tabidir.

Ankara Kalkınma Ajansı (AKA), 25.07.2009 tarih ve 27299 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 2009/15236 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile 2. Düzeyde TR51 Bölgesinde faaliyet göstermek üzere kurulmuştur. Ajans yalnız Ankara ili sınırlarında faaliyet göstermektedir.

Kamu kurumlarının yeniden yapılanma sürecinde 09.07.2018 tarihli ve 30473 mükerrer sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararname (KHK) ile 5449 sayılı Kalkınma Ajanslarının Kuruluşu, Koordinasyonu ve Görevleri Hakkında Kanun’un birkaç maddesi dışında tüm maddeleri yürürlükten kaldırılmıştır. 15.07.2018 tarihli Resmî Gazete’de yayımlanan 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi’nin 184-207’nci maddelerinde kalkınma ajanslarının yasal dayanağı yeniden düzenlenmiştir. Anılan Kararname’nin 186’ncı maddesinde ajansların, bölgeler esas alınarak Cumhurbaşkanı kararı ile kurulacağı, ajans merkezinin bulunacağı ilin Cumhurbaşkanı kararında belirtileceği, bu Kararname’ye ekli listede belirtilen bölgelerin yeniden düzenlenmesine ve kurulmuş olan ajansın kaldırılmasına Cumhurbaşkanının yetkili olduğu, ajansların, tüzel kişiliği haiz ve bu bölümde düzenlenmemiş bütün işlemlerinde özel hukuk hükümlerine tâbi olduğu hükme bağlanmıştır.

4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi’nin 188’inci maddesi ile bu Kararname’de değişiklik yapan 80 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi’nin 2’nci maddesine göre ajansların

görev ve yetkileri şunlardır:

- Yerel yönetimlerin plânlama çalışmalarına teknik destek sağlamak.
- Bölge plân ve programlarının uygulanmasını sağlayıcı faaliyet ve projelere destek olmak; bu kapsamda desteklenen faaliyet ve projelerin uygulama sürecini izlemek, değerlendirmek ve sonuçlarını Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına bildirmek.
- Sanayi ve Teknoloji Bakanlığınca belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde büyüme potansiyeli taşıyan şirketlerin ve girişimcilerin desteklenmesine yönelik girişim sermayesi fonlarına katılım sağlamak.
- Bölge plân ve programlarına uygun olarak bölgenin kırsal ve yerel kalkınma ile ilgili kapasitesinin geliştirilmesine katkıda bulunmak ve bu kapsamdaki projelere destek sağlamak.
- Bölge plan ve programlarını dikkate alarak kapsamı ve usulleri Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından belirlenmek üzere bölgelerindeki diğer projeleri izlemek.
- Bölgesel gelişme hedeflerini gerçekleştirmeye yönelik olarak; kamu kesimi, özel kesim ve sivil toplum kuruluşları arasındaki işbirliğini geliştirmek.
- Bölgesel gelişmeye yönelik Ajansa tahsis edilen iç ve dış kaynaklı fonları, bölge plân ve programlarına uygun olarak kullanmak veya kullandırmak.
- Bölgenin kaynak ve olanaklarını tespit etmeye, ekonomik ve sosyal gelişmeyi hızlandırmaya ve rekabet gücünü artırmaya yönelik araştırmalar yapmak, yaptırmak, başka kişi, kurum ve kuruluşların yaptığı araştırmaları desteklemek.
- Bölgenin iş ve yatırım imkânlarının, ilgili kuruluşlarla işbirliği halinde ulusal ve uluslararası düzeyde tanıtımını yapmak veya yaptırmak.
- Bölge illerinde yatırımcıların, kamu kurum ve kuruluşlarının görev ve yetki alanına giren izin ve ruhsat işlemleri ile diğer idarî iş ve işlemlerini, ilgili mevzuatta belirtilen süre içinde sonuçlandırmak üzere tek elden takip ve koordine etmek.
- Yönetim, üretim, tanıtım, pazarlama, teknoloji, finansman, örgütlenme ve işgücü eğitimi gibi konularda, ilgili kuruluşlarla işbirliği sağlayarak küçük ve orta ölçekli işletmelerle yeni girişimcileri desteklemek.
- Türkiye'nin katıldığı ikili veya çok taraflı uluslararası programlara ilişkin faaliyetlerin bölgede tanıtımını yapmak ve bu programlar kapsamında proje geliştirilmesine katkı sağlamak.

- Ajansın faaliyetleri, malî yapısı ve ajansla ilgili diğer hususların güncel olarak yayınlanacağı bir internet sitesi oluşturmak.

Kurumun hedefleri Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından onaylanan yıllık çalışma programında yer almaktadır.

Kalkınma Ajanslarının genel olarak faaliyet alanı; yerel idarelerin, üniversitelerin, diğer kamu kurum ve kuruluşlarının, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının, sivil toplum kuruluşlarının, kar amacı güden işletmelerin, kooperatiflerin, birliklerin ve diğer gerçek ve tüzel kişilerin proje ve faaliyetlerini, Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği'nde belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde teknik ve mali yönden desteklemektir.

Ankara Kalkınma Ajansı Ankara İli sınırları içinde görev yapmaktadır.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Kalkınma ajansları, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı bünyesinde oluşturulan Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü tarafından koordine edilmektedir. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının ajans üzerindeki görevi koordinasyon ile sınırlıdır. Bakanlığın ilgili ya da bağlı kuruluşu değildir.

4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 190'ıncı maddesinde ajansların teşkilat yapısı, kalkınma kurulu, yönetim kurulu, genel sekreterlik, birimler ve yatırım destek ofisleri şeklinde düzenlenmiştir.

Kalkınma Kurulu, Ajansın danışma organıdır. Bölgesel gelişme hedefine yönelik olarak bölgedeki kamu kurum ve kuruluşları, özel kesim, sivil toplum kuruluşları, üniversiteler ve yerel yönetimler arasında işbirliğini geliştirmek ve ajansı yönlendirmek amacıyla oluşturulur.

Kalkınma kurulu, illerin dengeli şekilde temsilini sağlayacak yapıda, en fazla elli üyeden oluşur.

Yönetim Kurulu, Ajansın karar organıdır. Tek ilden oluşan bölgelerde vali, büyükşehir belediye başkanı, ajans genel sekreteri, sanayi odası başkanı, ticaret odası başkanı ile kalkınma kurulu tarafından özel kesim ve/veya sivil toplum kuruluşlarından seçilecek üç temsilciden; birden fazla ilden oluşan bölgelerde il valileri, büyükşehir belediye başkanları veya büyükşehir olmayan illerde il merkez belediye başkanları, ajans genel sekreteri, büyükşehir olmayan illerin il genel meclisi başkanları ve ticaret ve sanayi odası başkanlarından oluşur. Birden fazla ilden oluşan bölgelerdeki illerde; ticaret ve sanayi odalarının ayrı ayrı kurulmuş bulunması halinde

ticaret ve sanayi odası başkanlarının ikisi de kurumlarını temsil ederler. Üyeler toplantılara bizzat katılmak zorundadır. Vekil ile temsil edilemezler.

Genel Sekreterlik, Ajansın icra organıdır. Genel Sekreterliğin ve Yatırım Destek Ofislerinin en üst amiri Genel Sekreterdir. Genel Sekreter yönetim kuruluna karşı sorumludur. Genel Sekreterlik; planlama programlama ve koordinasyon birimi, program yönetim birimi, izleme ve değerlendirme birimi, destek hizmetleri birimi ile yatırım destek ofislerinden oluşmaktadır.

Yatırım Destek Ofisleri, bölge illerinde, yönetim kurulu kararı ile biri koordinatör olmak üzere, en çok beş uzmandan oluşacak şekilde teşkil edilmektedir. Çalışan uzman personel sayısı, bölge ve ilin ihtiyaçlarına cevap veremez hale geldiği takdirde bu sayı, yönetim kurulu kararı ve Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının onayı ile artırılabilir. Ankara Kalkınma Ajansı bünyesinde Ankara Yatırım Destek Ofisi bulunmaktadır.

İnsan Kaynakları Yapısı:

Kalkınma Ajanslarında istihdam edilen personele ait düzenlemeler 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 200'üncü maddesi ile Kalkınma Ajansları Personel Yönetmeliği'nde yer almaktadır. Ajans personeli iş mevzuatı hükümlerine göre belirsiz süreli hizmet akdine bağlı olarak istihdam edilen kişilerden oluşmaktadır.

Personel Yönetmeliği'nin 4'üncü maddesinde insan kaynakları politikasının amacı, "Ajansın görevlerini etkin ve verimli bir şekilde yerine getirebilmesi için, alanında uzmanlaşmış, ulusal ve uluslararası düzeyde ihtiyaç duyulan niteliklere sahip personelin istihdamını ve bu personelin niteliklerinin geliştirilmesini ve sürdürülebilirliğini sağlamaktır." şeklinde belirtilmiştir. Bu kapsamda insan kaynakları rejimi ve politikası, Genel Sekreterin görüşü alınmak suretiyle Yönetim Kurulu tarafından belirlenmektedir.

İnsan kaynakları politikasının izlenmesi, uygulanması ve geliştirilmesinden Genel Sekreter sorumludur. Genel Sekreter, uygulanmakta olan insan kaynakları politikasına ilişkin olarak her yıl Aralık ayının sonunda bir rapor hazırlayarak Yönetim Kuruluna sunmakta ve söz konusu raporda, insan kaynakları politikası uygulamasına dair bilgiler, uygulamada yaşanan sıkıntılar ile sorunların çözümüne ve insan kaynakları politikasının geliştirilmesine yönelik öneriler yer almaktadır.

Personel Yönetmeliği'nin 6'ncı maddesinde insan kaynakları planlamasının ajansın hedefleri doğrultusunda, gelecek yıllarda ihtiyaç duyulacak insan kaynağını belirlemek amacıyla yapılacağı ifade edilmektedir.

Personel alımına ve politikasına esas olmak üzere, yönetim kurulu tarafından her yıl, genel sekreterin görüşü alınmak suretiyle, gelecek yılların insan gücü ihtiyacı hakkında nitelik ve sayı bakımından sistemli tahminler yapılmakta ve bu ihtiyacın ajans içinden ve/veya dışından hangi kaynaklardan nasıl sağlanacağı bir plana bağlanmaktadır. İnsan kaynakları ihtiyacının planlanması ve karşılanması konusunda, gerektiğinde Bakanlıkla ve ihtisas kuruluşlarıyla işbirliğine gidebilmektedir.

4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 200'üncü maddesi gereğince ajans hizmetleri, 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin Ek 28'inci maddesine göre iş mevzuatı çerçevesinde istihdam edilen uzman personel ve destek personeli eliyle yürütülmektedir. Uzman personel; özel, mesleki ve teknik bilgi gerektiren işleri yapmakta iken; destek personeli sekreterlik, halkla ilişkiler, arşiv, idari ve mali işler ile personelle ilgili iş ve işlemleri yürütmektedir.

Kararname gereği sekreterlik, halkla ilişkiler, arşiv, idarî, malî ve personelle ilgili işlemler gibi işleri yürütecek olan destek personelinin sayısının, ajans toplam personel sayısının yüzde yirmisini geçmemesi gerekmektedir.

Ajanslarda uzman personel ve destek personeli yanında 2018 yılından itibaren 696 sayılı KHK ile sürekli işçi kadrosuna geçirilen personel de istihdam edilmektedir. 24.12.2017 tarihli Resmî Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe giren 696 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 127'nci maddesi ile 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye eklenen geçici 23'ncü madde'ye göre, Ajanslarda personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alım sözleşmeleri kapsamında yükleniciler tarafından 04.12.2017 tarihi itibarıyla çalıştırılmakta olan işçilerden KHK'daki şartları sağlayanlar 02.04.2018 tarihi itibarıyla sürekli işçi kadrosuna geçirilmiştir.

2024 yılı aralık ayı sonu itibarıyla Ankara Kalkınma Ajansı'nda çalışan personelin görev unvanlarına göre dağılımı aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

Tablo 1: Ankara Kalkınma Ajansı Personel Dağılımı

Unvan	Personel sayısı
Genel Sekreter	1

Birim Başkanı	4
Hukuk Müşaviri	-
İç Denetçi	-
Koordinatör	1
Uzman	22
Destek Personel	8
Sürekli İşçi Statüsünde Yard. Hizm. Personeli	20
Genel Toplam	56

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

Her biri ayrı tüzel kişiliği haiz bir kurum olan kalkınma ajanslarının bağlı ya da ilgili olduğu herhangi bir kurum ve kuruluş olmamakla birlikte, ajanslar Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının koordinasyonunda faaliyet gösteren kurumlardır.

4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 187'nci maddesine göre ajansların ulusal düzeydeki koordinasyonundan Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı sorumludur. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının; 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ve diğer düzenleyici işlemler aracılığıyla, ajanslar üzerinde usul ve esas belirleme, görüş verme, onaylama ve denetim yetkileri bulunmaktadır.

Yine 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 205'inci maddesine göre ajanslara yapılacak transfer ödeneği, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı bütçesinde gösterilir. Bu ödenek harcama programlarına göre Sanayi ve Teknoloji Bakanlığınca ajanslara kullanılmaktadır.

4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 187'nci maddesine göre genel koordinasyon görevi doğrultusunda Bakanlığın görevleri aşağıda sıralanmıştır:

- Bölgeler arası ve bölge içi gelişmişlik farklarını azaltıcı tedbirleri alır; plânlama, programlama ve projelendirme konularında ajanslara rehberlik ve danışmanlık yapar, plân ve programların uygulanmasını izler ve değerlendirir.
- Ajansların kurumsal performansları ile yürütülen programların performanslarının ölçülmesine dair usul ve esasları belirleyerek, bunların değerlendirmesini yapar veya yaptırır.
- Bölgesel gelişmeye yönelik iç ve dış kaynaklı fonların ajanslara tahsisi ile bunların kullanımına ilişkin usul ve esasları belirler.
- Ajanslar arası işbirliğini sağlar ve ortak proje üretimini destekler.
- Ajansların işlevlerini etkili ve verimli olarak yerine getirebilmesi için ulusal ve uluslararası düzeyde ilgili kurum ve kuruluşlarla işbirliği ve koordinasyonu sağlar.

- Ajansların yıllık çalışma programlarını onaylar.
- Genel sekreteri görevlendirir ve görevden alır.
- Plân ve programlara, yapılacak desteklere, personelin nitelik ve istihdamına, bütçe ve muhasebe standartlarının kullanımına, faaliyet raporlarına, izleme, değerlendirme ve denetime ilişkin esas ve usuller ile yatırım destek ofislerinin çalışma esas ve usullerini ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının görüşünü alarak belirler.

Kalkınma ajansları, kuruluş amaçlarına uygun olarak faaliyet gösterdiği alanlarda, ilgili Bakanlığın dışında birçok kamu kurum ve kuruluşu, sivil toplum örgütleri, üniversiteler ve odalarla ilişki içerisinde.

İçişleri Bakanlığı

Kalkınma ajanslarının bağımsız dış denetim raporları, dış denetim çalışması sırasında ortaya çıkarılan ve adli yargıya intikali gerekli olan ve suç teşkil eden haller, Kalkınma Kurulu toplantılarının tarihi, saati, yeri ve gündemi ile bunlarda meydana gelen değişiklikler İçişleri Bakanlığına sunulmakta ayrıca bütçe sonuçları Yönetim Kurulu tarafından onaylanmadığı takdirde bu durum İçişleri Bakanlığına da gönderilmektedir.

Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlıkları

Kurumlara verilen görevler itibarıyla değerlendirme yapıldığında, ajanslar ile Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına bağlı Bölge Kalkınma İdarelerinin görev alanlarının çok benzer olduğu görülmektedir. Ayrıca 642 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile kurulan Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlıkları ağırlığı kamu yatırım, proje ve faaliyetlerinde olmak üzere kalkınma ajanslarıyla işbirliği içinde eylem planlarını hazırlamakla görevlendirilmiştir.

Hazine ve Maliye Bakanlığı

Kalkınma ajansları Hazine ve Maliye Bakanlığı ile bütçesel anlamda doğrudan bir ilişki bulunmamaktadır. Ancak 5449 sayılı Kanun'un 19'uncu maddesi (d) bendinde belirtilen Büyükşehir Belediyelerinin cari yıl bütçesinden ayrılması gereken pay tutarı aktarılmadığı takdirde yapılacak yazışmalar neticesinde Hazine ve Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü tarafından Ajans hesabına aktarılmaktadır. Ayrıca Kalkınma Ajansları Denetim Yönetmeliği'nin 5'inci maddesinde belirtildiği üzere mali yönetim yeterlik komisyonu üyeleri arasında Hazine ve Maliye Bakanlığının bir temsilcisi yer almaktadır.

Destek ve Teşvik Veren Diğer Kurum ve Kuruluşlar

Ülkemizde kalkınma ajansları haricinde, birçok kamu kurum ve kuruluşuna da bölgesel gelişme sağlanması ve gelişmişlik farklarının azaltılması hedefleri doğrultusunda çeşitli fonksiyonlar yüklenmiş ve bu kapsamda birçok hizmet sunma görevi verilmiştir. Bu çerçevede; çeşitli destek mekanizmaları ve teşvik araçları ile Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı (KOSGEB), Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK), Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu (TKDK), Türkiye Kalkınma Bankası ve bunlar gibi çok geniş bir yelpazeye ulaşan birçok kamu kurum ve kuruluşu ile çeşitli Bakanlıkların da aktif olarak çeşitli roller üstlendikleri görülmektedir.

Bölgesel gelişme sağlanması ve gelişmişlik farklarının azaltılması nihai hedefinin başarılması bu kapsamda çeşitli roller üstlenen bütün kurum ve kuruluşların ortak ve eşgüdüm içerisinde çalışmalarına bağlıdır. Bu kapsamda, ajansların hem destek sağlama fonksiyonu bağlamında yukarıda belirtilen kurum ve kuruluşlarla hem de diğer fonksiyonları kapsamındaki alanlarda çeşitli görevler üstlenen diğer kurum ve kuruluşlarla işbirliği ve eşgüdüm sağlanması çok önemli bir husustur.

Yukarıda Belirtilen Kurum ve Kuruluşların Dışında Kalan Diğer Kurum ve Kuruluşlar

Kalkınma Ajansı Yönetim Kurulu'nun; vali, büyükşehir belediye başkanı, ticaret odası başkanı, sanayi odası başkanı ve diğer sivil toplum kuruluşları başkanlarından müteşekkil olması sebebiyle bu kurum ve kuruluşlarla da yakın diyalog halindedir. Esasen belediyeler ile ticaret ve sanayi odaları kuruma kendi gelir bütçelerinden kaynak aktarmaktadır.

Kalkınma Kurulu'nda ise yerel yönetimler, üniversiteler, sivil toplum kuruluşları ve özel sektör temsilcileri bulundurmaktadır. Bölge planının hazırlanmasından bölgeye yönelik strateji geliştirme çalışmalarına, mali destek programlarından bölge tanıtımına kadar pek çok alanda Ajans çalışmalarına doğrudan ve dolaylı katılım sağlanmaktadır.

1.3. Mali Yapı

Kalkınma ajanslarının bütçeye ilişkin düzenlemelerine, 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 204, 205 ve 206'ncı maddelerinde yer verilmiştir. Bütçe, ulusal ve bölgesel düzeyde plân ve programlara, Cumhurbaşkanlığınca belirlenen ödenek tavanına ve yıllık çalışma programına göre hazırlanmaktadır.

Kararname gereği bütçe yılı takvim yılıdır. Bütçe dışı harcama yapılamamaktadır. Ajanslarca hazırlanan bütçe, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından onaylanmaktadır. Transfer ödeneği, Bakanlık bütçesinde gösterilmekte ve bu ödenek aylık harcama programına göre Bakanlıkca ajanslara kullandırılmaktadır. Bütçe hazırlanırken giderler, gelir ve nakit imkânları toplamını aşamaz.

Ajans Giderleri:

4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 202'nci maddesine göre ajans giderleri şunlardır:

- Plan, program ve proje giderleri.
- Proje ve faaliyet destekleme giderleri.
- Araştırma ve geliştirme giderleri.
- Tanıtım ve eğitim giderleri.
- Taşınır ve taşınmaz mal ile hizmet alım giderleri.
- Yönetim ve personel giderleri.
- Görevlerle ilgili diğer giderler.

Tablo 2: 2024 Yılı Bütçe Giderlerinin Ekonomik Sınıflandırılması

Kodu	Bütçe Gideri Türü	Başlangıç Ödeneği (TL)	Yıl Sonu Ödeneği (TL)	Harcama (TL)	Harcama/Yıl Sonu Ödeneği (%)
01	Personel Giderleri	30.000.000,00	75.900.000,00	74.902.687,93	98,69
02	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Prim Giderleri	15.000.000,00	18.000.000,00	15.489.388,56	86,05
03	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	92.255.000,00	58.355.000,00	23.477.950,95	40,23
07	Sermaye Transferleri	248.150.000,00	248.150.000,00	19.971.246,25	8,05
09	Yedek Ödenekler	15.000.000,00	-	-	-
TOPLAM		400.405.000,00	400.405.000,00	133.841.273,69	33,43

2024 yılında 400.405.000,00 TL bütçe gideri tahmin edilmiştir. Dönem sonu itibarıyla bütçe gideri 133.841.273,69 TL olarak gerçekleşmiştir.

Ajans Gelirleri:

Ajansların mali kaynakları ve bütçe gelirleri 5449 sayılı Kanun'un 19'uncu maddesinde düzenlenmiştir. Buna göre Ajansın gelir kalemleri;

- Bir önceki yıl gerçekleşen bütçe gelirleri üzerinden, bölgedeki il özel idareleri için; borçlanma, tahsisi mahiyetteki gelirler ile genel, katma ve özel bütçeli kuruluşlardan alınan yardım kalemleri hariç tutulmak üzere yüzde bir, belediyeler için; borçlanma ve tahsisi mahiyetteki gelir kalemleri hariç tutulmak üzere yüzde bir oranında, cari yıl bütçesinden aktarılacak pay.
- Bölgedeki sanayi ve ticaret odalarının, bir önceki yıl kesinleşmiş bütçe gelirlerinin yüzde biri oranında, cari yıl bütçesinden aktarılacak pay.
- Teşkilata ilişkin Cumhurbaşkanlığı kararnamesinde belirtilen diğer gelirlerdir.

Cumhurbaşkanı, il özel idareleri için belirlenen oranı yüzde beşe kadar yükseltmeye ya da bu Kanun'da belirlenen orana kadar indirmeye, belediyeler için belirlenen oranı ise yarısına kadar indirmeye ya da bu Kanun'da belirlenen orana kadar yükseltmeye yetkilidir. Bakanlar Kurulunca 08.08.2011 tarihli ve 2011/2168 sayılı Karar ile belediyelerin bütçe gelirleri üzerinden kalkınma ajanslarına aktaracakları payların oranı %1'den %0,5'e indirilmiştir.

Tablo 3: 2024 Yılı Bütçe Gelirlerinin Ekonomik Sınıflandırılması

Kodu	Bütçe Geliri Türü	Planlanan Bütçe Geliri (TL)	Gerçekleşen Bütçe Geliri (TL)	Gerçekleşme Oranı (%)
01	Merkezi Bütçeden Aktarılan Paylar	94.750.000,00	55.549.764,00	58,63
03	Belediyelerden Aktarılan Pay	137.190.000,00	87.429.286,54	63,73
04	Sanayi ve Ticaret Odalarından Aktarılan Pay	4.465.000,00	6.023.371,55	134,90
06	Faaliyet Gelirleri	-	625.516,95	-
07	Bağış ve Yardımlar	-	19.723.038,00	-
08	Alacaklardan Tahsilatlar	60.000.000,00	-	-
10	Diğer Gelirler	4.000.000,00	19.946.507,53	498,66
90	Ret ve İadeler (-)	-	-	-
	TOPLAM	300.405.000,00	189.297.484,57	63,01

2024 yılında 300.405.000,00 TL bütçe geliri tahmin edilmiştir. Dönem sonu itibarıyla bütçe geliri 189.297.484,57 TL olarak gerçekleşmiştir.

Ajansın gelir ve giderleri ile faaliyet sonucu ise aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 4: 2024 Yılı Faaliyet Sonuçları Tablosu (TL)

Faaliyet Giderleri	Faaliyet Gelirleri	İndirim, İade Toplamı	Net Gelir	Dönem Olumlu/Olumsuz Faaliyet Sonucu
145.191.845,82	241.404.951,88	-	241.404.951,88	96.213.106,06

Faaliyet sonuçları tablosuna göre; AKA'nın 2024 yılı faaliyet gideri 145.191.845,82 TL, net faaliyet geliri 241.404.951,88 TL, dönem olumlu faaliyet sonucu ise 96.213.106,06 TL olarak gerçekleşmiştir.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Kalkınma ajanslarının mali sistemi temel olarak 5449 sayılı Kalkınma Ajanslarının Hizmetlerine İlişkin Kanun ve 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile düzenlenmiştir.

5449 sayılı Kanun'un 27'nci maddesine göre ajanslar, 10.12.2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu, 08.09.1983 tarihli ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu ve 04.01.2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu hükümlerine tâbi değildir. Mali işlemlerin muhasebeleştirilmesinde de 5018 sayılı Kanun hükümleri uygulanmamaktadır.

Ajans, muhasebe işlemlerini 28.09.2006 tarihli ve 26303 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Kalkınma Ajansları Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'ne bu Yönetmelik'te hüküm bulunmayan hallerde Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'ne tabi olarak yürütmektedir. Mali rapor ve tablolarını ise Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'ne göre hazırlamaktadır.

Bu kapsamda, Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden denetime sunulanlar aşağıda sayılmış olup, denetimler bunlar ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm

faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır. Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

İç kontrol; bir kurumun yönetimi ve personeli tarafından hayata geçirilen ve faaliyetlerin düzenli, etik kurallarına uygun, verimli, tutumlu ve etkin biçimde yürütülmesi; hesap verme sorumluluğunun gerektirdiği yükümlülüklerin yerine getirilmesi; yürürlükteki mevzuata uyulması; kamu kaynaklarının kayıplara karşı korunması; kurumun amaçlarını gerçekleştirmek suretiyle, kurumun misyonunu yerine getirmesi için makul bir güvence sağlamak üzere tasarlanmış olan bütünüleyici bir süreçtir.

5018 sayılı Kanun ve bu Kanun'a dayanarak hazırlanan düzenlemelere tabi olmayan ajanslar açısından iç kontrol sistemi, Kalkınma Ajansları Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 11'inci maddesinde; *“Ajans gelir, gider, varlık ve yükümlülüklerinin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yönetilmesi, Ajansın mevzuata uygun olarak faaliyet göstermesi, her türlü malî karar ve işlemlerde usulsüzlük ve yolsuzluğun önlenmesi, karar oluşturmak ve izlemek için düzenli, zamanında ve güvenilir bilgi edinilmesi amaçlarını gerçekleştirmek üzere, iç denetçinin görüşü alınmak suretiyle, Genel Sekreterin teklifi ve Yönetim Kurulunun kararı ile belirlenir.”* şeklinde düzenlenmiş, ve iç kontrol sisteminin iç ve dış denetim raporları, öneriler, ihtiyaçlar ve şikayetler çerçevesinde yılda en az bir defa Yönetim Kurulu tarafından değerlendirilip Bakanlığa rapor hâlinde sunulacağı hüküm altına alınmıştır.

Kalkınma Ajansları Denetim Yönetmeliği'nde ise ajanslarının mali yönetim yeterlik denetimi ve diğer denetim türlerine ilişkin usul ve esaslar düzenlenmiş ancak iç kontrol

sisteminin kuruluşu, işleyişi, yapısı vb. Konularda düzenleme yapılmamıştır.

Diğer taraftan 14.07.2021 tarih ve 80 numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 4'üncü maddesiyle 4 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nde yapılan değişiklikle kalkınma ajanslarında iç denetim birimi kaldırılarak Sayıştay ve mali yönetim yeterliği denetim raporlarını görüşmek, değerlendirmek ve yönetim kuruluna önerilerde bulunmak görev ve yetkileri ajans kalkınma kurullarına verilmiştir.

Ankara Kalkınma Ajansı 5018 sayılı Kanun'a tabi olmadığı için bu Kanun ve ikincil mevzuatla getirilen, iç kontrol sistemi, ön mali kontrol, iç denetim, risk değerlendirme, performans ölçüm sistemi gibi hususlara uyma sorumluluğu bulunmamaktadır. Anılan mevzuatla doğrudan ilişkilendirilmeksizin Kurumun iç kontrol sistemi bağlamındaki uygulamalarına ve bu bağlam ile ilişkili hususlara aşağıda yer verilmiştir.

Kontrol Ortamı Standartları

Ajans organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumluluklar ile yetki devirleri ve sınırları tam ve açık bir şekilde belirlenip yazılı hale getirilmiştir. İdarede "Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri" ile ilgili eğitim ve bilgilendirme çalışmaları yeterlidir. Personelin işe alınması, yer değiştirilmesi, görevde yükselmesi, yeterlilik-performans değerlendirmesi ile disiplin hükümlerine yönelik insan kaynakları politikası, tam olarak belirlenmiş ve kurum çalışanlarına duyurulmuştur. Kalkınma ajansında "hassas görev" niteliğinde bir görev olmadığı için buna özel düzenlemeler yer almamaktadır.

Risk Değerlendirme Standartları

Kalkınma Ajansları, 5018 sayılı Kanunu'na tabi olmadıklarından Stratejik Plan ile Performans Programı hazırlama yükümlülükleri yoktur. Ancak Ankara Kalkınma Ajansı, tarafından 2012 yılından itibaren stratejik plan hazırlamakta olup en son 2022-2026 yıllarını kapsayacak şekilde stratejik plan hazırlanıp Ajansın internet sitesinde yayımlanmıştır. Ajanslar, yıllık performans programı yerine, performans programına benzer içerikler bulunan yıllık çalışma programları hazırlamaktadır. Risklerin değerlendirilmesine yönelik çalışma (risklerin gerçekleşme ihtimali-olası etkisi belirlenerek önem düzeyine karar verme) yapılmıştır. Ayrıca Ajans faaliyet raporlarında, gelecek yıllarda yapmayı planladıkları değişiklik önerilerine, hedeflerinde meydana gelecek değişiklikler ile karşılaşabileceği risklere ve bunlara yönelik alınması gereken tedbirlere yer verilmektedir.

Kontrol Faaliyetleri Standartları

Ajans tarafından, yetkileri belirlemek amacıyla iş akış süreçleri hazırlanmış ve personele duyurulmuştur. Yetki devirleri, mevzuata uygun yapılmıştır. Ajansta yapılan görevlendirmeler farklı kişiler arasında dağıtılarak “görevler ayrılığı” ilkesine uyulmuştur. Belirlenen risklerin kabul edilebilir düzeye indirilmesine yönelik kontrol faaliyetleri ve sorumluları belirlenmiştir. Ajansta mali kontroller Kalkınma Ajansları Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'ne göre yapılmaktadır. Ajansın iç kontrol ve risk yönetimi hakkında yönergesi bulunmaktadır.

Bilgi ve İletişim Standartları

Faaliyet Raporları, 5018 sayılı Kanun'un, 9'uncu maddesindeki hükümlere dayanılarak hazırlanmaktadır. Kalkınma Ajansları ise Kalkınma Ajansları Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nde ifade edilen, birim faaliyet raporu ile ajans faaliyet raporlarını hazırlamakta olup Bakanlık tarafından da ajansların bir malî yıldaki faaliyet ve malî sonuçlarını gösterecek şekilde, genel faaliyet raporu hazırlanıp kamuoyuna açıklanmaktadır. Ajans her yıl düzenli olarak Faaliyet Raporunu hazırlayıp mart ayı içinde yayımlamaktadır. Ajansta İç Kontrol Uyum Eylem Planı hazırlanmamıştır.

İzleme Standartları

Kalkınma Ajansları, 5018 sayılı Kanun'a tabi değildir. İç Kontrol sistemi ile ilgili olarak Ajansta İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulu bulunmamaktadır. Kalkınma Ajanslarının teşkilat, görev, yetki, sorumluluk ve personel yapısını düzenleyen 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nde iç denetçi ve iç denetim birimi ile ilgili hüküm/düzenleme yer almamaktadır. İdarede iç denetçi ve iç denetim birimi bulunmamaktadır. İç denetim birimi bulunmadığından iç kontrol sistemine ilişkin denetim çalışması da mevcut değildir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Ankara Kalkınma Ajansının 2024 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde herhangi bir bilgi yer almamaktadır.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Medya Takip Hizmetleri Alımında Yükleniciler Tarafından Hazırlanan Çerçeve Protokol ve Sözleşmelerin İmzalanması

Ajansın, 26 ajans adına iki firmadan çerçeve protokol imzalayarak medya takip hizmeti satın alınmasına yönelik olarak imzaladığı çerçeve protokoller ile bunlara bağlı olarak imzaladığı sözleşmeler yüklenici firmalar tarafından hazırlandığından yüklenicilerin haklarını korumaya yönelik olduğu görülmüştür.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğünün 05.08.2022 tarih ve E-45244388-106.03-3906449 sayılı yazısı ile iletmış olduğu Bakanlık oluru ile “Medya Takip Hizmeti Satın Alınması” işi için Ankara Kalkınma Ajansı koordinatör ajans olarak belirlenmiş ve 2024 yılı için iki firmadan Kalkınma Ajansları Mal Hizmet ve Yapım İşleri Satın Alma İhale Usul ve Esasları'nın 13'üncü maddesine göre doğrudan temin usulüyle söz konusu hizmet tedarik edilerek:

İlk yükleniciyle, 26 ajans adına 31.01.2024 tarihinde toplam 8 maddeden oluşan bir yıl süreli çerçeve protokol ve aynı tarihte Ankara Kalkınma Ajansı için abonelik sözleşmesi, ikinci yükleniciyle yine 26 ajans adına 31.01.2024 tarihinde toplam 10 maddeden oluşan (iki tane 10'uncu madde bulunmakta olup aslında 11 madde) bir yıl süreli çerçeve protokol ve aynı tarihte Ankara Kalkınma Ajansı için abonelik sözleşmesi (sözleşmede iki tane 9'uncu ve iki tane de 10'uncu madde var) imzalanmıştır.

Anılan Esas'ların 30'uncu maddesinde sözleşmede bulunacak hususlar;

“(1) Sözleşmeler, Ajans tarafından hazırlanır.

(2) Bu düzenleme çerçevesinde hazırlanacak sözleşmelerde, aşağıda belirtilen ve işin niteliğine uygun düşen hususlara yer verilir.

a) İşin adı, niteliği, türü ve miktarı ile hizmetlerde iş tanımı,

b) Ajansın adı ve adresi,

c) Yüklenicinin adı veya ticaret unvanı ile tebligata esas adresi,

ç) Varsa alt yüklenicilere ilişkin bilgiler ve sorumluluklar,

d) Sözleşmenin bedeli, türü ve süresi,

e) Ödeme yeri ve şartlarıyla ön ödeme yapılıp yapılmayacağı, yapılacaksa şartları ve miktarı,

f) Devir ve temlik,

g) Ulaşım, sigorta, vergi, resim ve harç giderlerinden hangisinin sözleşme bedeline dâhil olacağı,

ğ) Vergi, resim ve harçlar ile sözleşmeyle ilgili diğer giderlerin kimin tarafından ödeneceği,

h) Montaj, işletmeye alma, eğitim, bakım-onarım, yedek parça gibi destek hizmetlerine ait şartlar,

ı) İstenmiş ise kesin teminat miktarı ile kesin teminatın iadesine ait şartlar,

i) Garanti istenilen hâllerde süresi ve garantiye ilişkin şartlar,

j) İşin yapılma yeri, teslim etme ve teslim alma şekil ve şartları,

k) Gecikme hâlinde uygulanacak cezalar,

l) Mücbir sebepler ve süre uzatımı verilebilme şartları, sözleşme kapsamında yaptırılacak iş artışları ile iş eksilişi durumunda karşılıklı yükümlülükler,

m) Denetim, muayene ve kabul işlemlerine ilişkin şartlar ile kısmi kabule ilişkin esaslar, usuller ve müeyyideler

n) Yapım işlerinde iş ve işyerinin sigortalanması ile yapı denetimi ve sorumluluğuna ilişkin şartlar,

o) Sözleşmede değişiklik yapılma şartları,

ö) Sözleşmenin feshine ilişkin şartlar,

p) Yüklenicinin sözleşme konusu işle ilgili çalıştıracağı personele ilişkin sorumlulukları,

r) İhale/satınalma belgelerinde yer alan bütün belgelerin sözleşmenin eki ve ayrılmaz parçası olduğu,

s) Anlaşmazlıkların çözüm yolları,

ş) Yüklenicinin ihaleye katılma yasağı bulunduğu tespit halinde teminatının gelir kaydedileceği ve sözleşmenin feshedileceği." olarak belirlenmiştir.

Söz konusu çerçeve protokoller ile sözleşmeler Ajans tarafından hazırlanmadığından yukarıda sayılan a, b, c, ç, d, l ve s bentleri dışındaki bentlere yer verilmediği gibi yüklenicilerin hizmet vermemesi halinde uygulanacak herhangi bir müeyyideye dahi yer verilmemiştir. Ajansın, 26 ajans adına çerçeve protokol imzaladığı durumlarda bu protokolü yukarıda belirtilen maddedeki esaslar çerçevesinde düzenleyerek imzalaması ve aynı protokolü diğer ajanslara göndermesi, diğer ajansların da bu protokle göre kendi sözleşmelerini imzalamaları gerekir.

Diğer taraftan (s) bendine istinaden yer verilen anlaşmazlıkların çözüm yolları/yetkili mahkeme için; ilk çerçeve protokolde Ankara Mahkemeleri ve İcra Müdürlükleri, Ajans adına imzalanan abonelik sözleşmesinde ise Bakırköy Mahkemeleri ve İcra Müdürlükleri; ikinci çerçeve protokolde Ankara Mahkemeleri ve İcra Müdürlükleri, Ajans adına imzalanan abonelik sözleşmesinde ise Çağlayan Mahkemeleri ve İcra Müdürlükleri yetkili kılınmıştır.

Bu madde kapsamında ilk çerçeve protokolde Ankara Mahkemeleri ve İcra Müdürlüklerinin yetkili kılınması isabetli olmuşken Ankara Kalkınma Ajansının kendi sözleşmesinde Ankara Mahkemeleri ve İcra Müdürlükleri dışındaki mahkeme ve icra dairelerini yetkili kılması uygun değildir. Ayrıca sözleşme imzalayan her Ajansın kendi ili için yetkili olan mahkeme ve icra müdürlüklerini yazması sağlanamamıştır.

Ajansın, 26 ajans adına iki firmadan çerçeve protokol imzalayarak medya takip hizmeti satın alınmasına yönelik olarak imzaladığı çerçeve protokoller ile bunlara bağlı olarak

imzaladığı sözleşmeler yüklenici firmalar tarafından hazırlandığından yüklenicilerin haklarını korumaya yönelik olduğu ve anılan Usul ve Esaslar'a da aykırılık teşkil ettiği değerlendirilmektedir.

BULGU 2: T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Tarafından Ajans Mevzuatında Düzenleme Yapılmasının Gerekmesi

Ankara Kalkınma Ajansı denetimi sırasında aşağıda belirtilen mevzuat değişikliklerine ihtiyaç duyulduğu görülmüştür.

a) Ajansın kabul ettiği projelerde destek olunan tutar ve eş finansman oranı, fizibilite desteği, güdümlü proje desteği, finansman desteği ve faizsiz kredi desteği, teknik destek uygulamaları, ajansların aracılık görevi üstlendiği Cazibe Merkezlerini Destekleme Programı, Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı gibi destek ve uygulamalarda genel anlamda yararlanıcılardan kaynaklanmayan sebeplerle destek ve sürelerin arttırılmasına yönelik ilave tedbirlerin alınmasına ihtiyaç duyulduğu görülmektedir. Nitekim 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'na 2008, 2018, 2019, 2022 ve 2023 yıllarında eklenen geçici maddelerle; fiyat farkı, ek fiyat farkı, sözleşmelerin tasfiyesi veya devri, ek fiyat farkı ve/veya sözleşmelerin devri, yapım işlerine ek fiyat farkı ve süre uzatımı verilmesine yönelik düzenlemeler yapılmıştır. Bu düzenlemelere sebep olan hususlar yukarıda sayılan Ajans desteklerini de etkilediğinden Bakanlık tarafından da benzer düzenlemelerin yapılması genel bir ihtiyaç olarak görülmektedir.

b-1) Kalkınma Ajansları Mal Hizmet ve Yapım İşi Satın Alma İhale Usul ve Esasları'nın 4'üncü maddesinde temel ilkeler sayılmış olup bu ilkelerden birisi de ihale/satınalma işlerinde avans verilmemesidir. Ancak Esaslar'ın;

19'uncu maddesinde *“(1) Mal ve hizmet alımı ile yapım işleri için ön ödeme öngörülmemiş ise, ön ödeme Avans Teminat Mektubu karşılığında yapılır.”*

30'uncu maddesinde sözleşmede bulunacak hususlar;

“... ”

e) *Ödeme yeri ve şartlarıyla ön ödeme yapılıp yapılmayacağı, yapılacaksa şartları ve miktarı”*

38'inci maddesinde

“(1) Ön ödeme yapılması ön görülen işlerde, ön ödeme miktarı toplam sözleşme bedelinin %20'sinden fazla olamaz ve avans teminat mektubu karşılığında yapılır. Avans Teminat Mektubu miktarı en az yapılan ön ödeme miktarı kadar ve süresiz olacaktır.

(2) Ön ödeme, sözleşmenin imzalanmasını takiben yedi gün içinde, avans teminat mektubunun sunulmasına istinaden yapılır.”

denilmiştir. Böylece avans verilmemesi temel ilkeler arasında sayılmış iken sonraki maddelerde avans/ön ödeme verilmesi şartları belirlenmiştir. Diğer taraftan yapılacak ön ödemenin hangi şartlarda ve faiz oranlarıyla mahsup edileceğine ilişkin genel bir düzenleme yapılmamıştır.

b-2) Esaslar'ın 3'üncü maddesinde, İhale/Satınalma Yetkilisi; *“Yönetim Kurulu tarafından tespit edilecek sınırlar içerisinde, taşıt dışındaki taşınır malların alımı, satımı, kiralanması ve hizmet alımı ile yapım işleri konularında Genel Sekreteri, diğer hallerde ise Yönetim Kurulu adına Yönetim Kurulu Başkanını,”* şeklinde tanımlanmıştır. Burada; İhale/Satınalma Yetkilisinin satım ve kiralama yapma yetkisi bulunmasına rağmen söz konusu Esaslar'da Ajansa ait mal ve/veya haklarının satılmasına veya kiralanmasına yönelik bir düzenleme yapılmamıştır.

Kalkınma Ajansları Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 40'inci maddesinde *“Faaliyet alacakları hesap grubu, Ajans tarafından gelir olarak tahakkuk ettirilen ve faaliyet dönemi içinde tahsili öngörülen her türlü gelirler ile mal veya hizmet satış gelirlerinden kaynaklanan alacakların izlenmesi için kullanılır.”* denilmek suretiyle ajansın mal veya hizmet satış gelirlerinin kaydına ilişkin düzenleme yapılmıştır. Ancak Ajans mevzuatında bu gelirlerin hangi usullerle elde edileceğine yönelik olarak usul hükümlerini düzenleyen bir düzenleme mevcut değildir.

c-) Girişim sermayesi yatırım fon işlemleri için saklama hesaplarına yatırılan tutarların muhasebeleştirilmesi hususunda mevzuatta düzenleme bulunmamaktadır.

Ajansların girişimcilik faaliyetlerinin desteklenmesi kapsamında saklama hesaplarına yatırılan tutarların ve fon bulucular tarafından yapılan işlemlerin sonucunda elde edilen kâr veya zarar ile mali yıl sonunda kapanış kayıtlarına esas olacak güncel değerlerin; dönem sonuna kadar izlenmesini sağlayacak düzenlemelerin Bakanlık tarafından yapılması gerekmektedir.

d-) Ajansa sunulan proje tekliflerinin bağımsız değerlendiriciler tarafından değerlendirilmesi işinin esaslarını belirlemek ve hizmet alan ve veren tarafların söz konusu işten kaynaklanan hak ve yükümlülüklerini saptamak amacıyla düzenlenen ve “istisna akdi” olarak ifade edilen hizmet alımı sözleşmelerine; iş sözleşmesi sonucunu doğuracak şekilde maddeler eklendiği görüldüğünden Ajans ve Bakanlık tarafından Destek Yönetim Kılavuzu (DYK) eklerinin güncellenmesi gerekmektedir.

Ajans, proje tekliflerini değerlendirecek bağımsız değerlendiricilerden hizmet satın almaktadır. İmzalanan istisna akdi, 6098 sayılı Borçlar Kanunu’nun 470’inci maddesinde “...yüklenicinin bir eser meydana getirmeyi, iş sahibinin de bunun karşılığında bir bedel ödemeyi üstlendiği sözleşmedir.” şeklinde tanımlanan eser sözleşmesine dayandırılmak istenmiştir. Eser sözleşmeleri kapsamında verilen hizmetler İş Kanunu kapsamında değildir. Ancak Ajansla değerlendiriciler arasında imzalanan sözleşmelerin,

“IV Numaralı bölümünde

(1) Değerlendirici, Ajansta uygulanan günlük mesai saatleri süresi içerisinde ilgili teklif çağrısı için Ajans tarafından yayımlanan ilanda belirlenen sayıda projenin değerlendirmesini tamamlamalıdır.

(2) Değerlendirici Ajans tarafından gerekli görülen hallerde mesai saatleri haricinde de (hafta sonu dahil olmak üzere) değerlendirmeye devam etmelidir.

(3) Değerlendirici Ajansa hizmet verdiği sürece günlük mesaisinin tamamını Ajans için kullanmak zorundadır.”

“ VIII Numaralı bölümde

Değerlendirici, bu sözleşme süresince Ajans Genel Sekreterinden önceden alınmış yazılı bir izin olmadığı sürece başka bir kişi veya kuruluşla belirli veya belirsiz süreli iş akdi sözleşmesi ve/veya istisna akdi yapamaz, ticari ilişkiler kuramaz.”

“X Numaralı bölümde,

“Bu sözleşmeye konu olan ücretlendirme, aşağıdaki tablo esas alınarak gerçekleştirilecektir. Kamu personeli dışındaki bağımsız değerlendiricilere, değerlendirdikleri proje adedi üzerinden ücret ödenir...”

“XIII Numaralı bölümde

Değerlendirici, Türkiye Cumhuriyeti'nde yürürlükte olan vergi mevzuatına uymakla yükümlüdür. Ajans, gelir vergisi ve damga vergisi kesintilerini brüt ücretten düşmek suretiyle net ücret üzerinden ödeme yapar. Sosyal Güvenlik Kurumu mevzuatı gereğince ödenmesi gereken her türlü ödeme Değerlendirici tarafından karşılanacak olup, bütün sorumluluk Değerlendiriciye aittir.”

“XV Numaralı bölümde,

...

Ajans, İş Kanununun 25. maddesinin öngördüğü hallerde, sözleşmeyi süresinin bitiminden önce ve bildirim süresini beklemeksizin feshedebilir.

...” düzenlemeleri yapılmıştır.

Bu düzenlemelerin gerek 4857 sayılı İş Kanunu gerekse 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu hükümlerine göre sonuçları olacağından söz konusu sözleşmelerin yeniden değerlendirilmesi ve Ajansın ihtiyaç duyduğu hizmeti Kalkınma Ajansları Mal Hizmet ve Yapım İşleri Satın Alma İhale Usul ve Esasları'nda belirlenen alım usulleri dahilinde temin etmeleri gerekmektedir.

e-) Ajans tarafından; Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği çerçevesinde verilen destek sözleşmelerinde; sözleşmenin iptal edilmesi halinde uygulanacak tazminat, cezalar ve temerrüt faizi hakkında belirsiz düzenlemeler yapıldığı görüldüğünden Ajans tarafından desteklenen proje sözleşmelerinde; tazminat, cezai şart ve temerrüt faizi tanımları, rakamsal oranları ve uygulamanın nasıl olacağına ilişkin net düzenlemelere yer verilmesi gerekmektedir.

Örnek olarak Ajans tarafından 2023 yılında imzalanan TR51/23/GPD-DİSA/0001 ve TR51/21/SOGEP/CAN/0001 numaralı proje sözleşmeleri ve eki belgelerin incelemesinde;

Sözleşmede;

“6.2... Ek II hükümleri ile diğer eklerin hükümleri arasında ihtilaf halinde, Ek II hükümleri geçerli olacaktır.

7.3.2 Ek II-Genel Koşullar Madde 12'de sayılan durumlara ilave olarak sözleşmenin ihlal edilmesi veya görünürlük kurallarına uyulmaması halinde, bu durumun Ajans uzmanları tarafından bir tutanakla tespiti üzerine mali desteğin verilmesinden vazgeçilerek sözleşmenin

feshine karar verilebilir. Ödeme yapılmış ise, bu durumun Destek Yararlanıcısı'na bildirilmesini müteakip Ajansın tanıdığı süre içinde alınmış olan destek tutarı, Ajansa iade edilir. Ayrıca, sözleşmenin feshi ile Destek Yararlanıcısı, sözleşmeden doğan masraflarla birlikte Madde 7.4. 'te yer aldığı şekilde belirlenecek tutarda tazminat ödemekle yükümlü olur."

7.4. Sözleşmenin feshi halinde uygulanacak cezai şart oranı yasal temerrüt faizi oranından az ve yasal temerrüt oranının iki katından fazla olmamak üzere Ajans tarafından belirlenir.

7.5. Destek Yararlanıcısının bu sözleşme hükümlerine göre Ankara Kalkınma Ajansı'na ödemesi gereken cezai şart ve tazminatlar dâhil her türlü muaccel borç için, borcun muaccel olduğu tarihte geçerli olan yasal temerrüt faizi oranı uygulanır. Ödemelerden öncelikle faiz mahsup edilir."düzenlemeleri,

EKII Genel Koşullarda ise;

7.3. Proje kapsamında alımı desteklenen alet, teçhizat, yazılım, malzeme ve sistemler ile yapımı gerçekleştirilen tesislerin mülkiyeti destek yararlanıcısına aittir. Destek yararlanıcısı, sözleşme kapsamında aldığı tesis, makine, ekipman, teçhizat ve diğer malzemelerin, Ajans Genel Sekreterinin gerekçeli ve yazılı izni olmaksızın projenin sona ermesinden itibaren üç yıl süreyle mülkiyetini başkasına devredemez, rehin ve teminat olarak gösteremez, ve projede tanımlanan iş dışında başka bir iş için kullanamaz. Aksi durumda, destek yararlanıcısı destek miktarının üç katı tutarında Ajansa tazminat ödemeyi beyan ve kabul eder.

7.4. Madde 7.3'de belirtilen durumlara ilave olarak, söz konusu tesis, makine, ekipman ve diğer malzeme, projenin sona ermesinden itibaren üç yıl süreyle Ajans Genel Sekreterinin gerekçeli ve yazılı izni olmaksızın Ajansın kurulu olduğu Düzey 2 istatistiki bölge birimi dışına çıkarılamaz. Aksi halde destek yararlanıcısı söz konusu tesis ve taşınırlar için sağladığı destek miktarının üç katı tutarında Ajansa tazminat ödemeyi beyan ve kabul eder.

12.4. Yararlanıcının kusuru sebebiyle sözleşmenin feshedildiği durumlarda, destek yararlanıcısı, o zamana kadar kendisine ödenen destek tutarının faiziyle birlikte tamamını ve sözleşmedeki Ajans toplam destek miktarının özel koşullarda belirlenen oranı kadar cezai şart ödemeyi kayıtsız şartsız kabul ve taahhüt eder. Bunun yanısıra ajansın sözleşmenin feshi sebebiyle uğradığı zarar ve ziyanlar karşılığında tazminat talep etme hakkı saklı olup, bu hak

(tazminat hakkı) cezai şart talep etme hakkının alternatifi (seçimlik) olarak yorumlanamaz. Ayrıca, suç teşkil eden durumlarda, bu kişiler hakkında savcılığa suç duyurusunda bulunulur.

MADDE 15 - ÖDEMELER VE TEMERRÜT FAİZİ

15.1 Ek V'de yer alan örneğe uygun olarak hazırlanan ön ödeme talebi, sözleşme imzalanırken yararlanıcı tarafından imzalanır ve Ajansa sunulur. Sözleşmelerin imzalanmasını takiben 45 gün içinde, eğer talep edilmişse, kabul edilebilir nitelikteki teminat şartının yerine getirilmiş olması kaydıyla, toplam destek miktarının %40'ı, destek yararlanıcısına ait banka hesabına ön ödeme olarak aktarılır. Ancak Ajans, ilk izleme ziyareti ve başlangıç riski değerlendirmeleri neticesinde yararlanıcının ve projenin risk ve ihtiyaç durumunu değerlendirmek suretiyle, ön ödeme oranını yüzde yirmiden aşağı ve yüzde altmıştan yukarı olmamak kaydıyla yeniden belirleyebilir ve çok yüksek riskli projeler için gerekli tedbirler alınuncaya kadar ön ödeme yapılmamasına karar verebilir.

Yapılan ön ödemeler tamamen harcanana kadar, proje hesabının bakiyesi destek yararlanıcısı tarafından sözleşmede bildirilen proje hesabına bağlı bir repo hesabında değerlendirilir. Bu kapsamda elde edilen bütün faiz geliri ile bunun üzerindeki her türlü hak Ajansındır. Proje özel hesabına bağlı hesaplarda biriken bu faiz gelirlerinin, proje dönemi sonunda Ajansın kendi hesaplarına iadesi talep edilebileceği gibi destek yararlanıcısına yapılacak nihai ödemedeki mahsup da edilebilir.

15.2 Destek yararlanıcısı, talep edilmesi durumunda, Ajansa Ek XIII'de verilen örnek uyarınca bir teminat verir. Teminat nihai ödemenin yapılmasını müteakip serbest bırakılır.

15.3 Ara ödeme oranı, son ödeme oranı en az %10 olacak şekilde belirlenir.

15.4 Ara ödeme, destek yararlanıcısı tarafından sunulan ara (teknik ve mali) raporun ve ara ödeme talebinin Ajans tarafından uygun bulunması halinde, yararlanıcıya ait banka hesabına, onay kararından sonraki 30 gün içerisinde aktarılır.

15.5 Destek miktarının son ödemesi, destek yararlanıcısı tarafından sunulan nihai (teknik ve mali) raporun ve son ödeme talebinin Ajans tarafından uygun bulunması halinde, yararlanıcıya ait banka hesabına, onay kararından sonraki 30 gün içerisinde aktarılır." Düzenlemeleri yapılmıştır.

15.6 Ajans tarafından yapılacak ödemeler destek yararlanıcısının bildirdiği banka hesabına (ödenen desteklerin dökümü yapılabilen, projeye özel, bir banka hesabı) yapılacaktır.

15.7 Ajans tarafından yapılacak ödemeler, Türk Lirası olarak yapılacaktır.

15.8 Destek yararlanıcısı tarafından ara veya nihai rapor düzenlenmeksizin sunulan ödeme talepleri Ajans tarafından işleme konulmayacaktır.

15.9 Destek yararlanıcısı tarafından yapılacak ara veya son ödeme taleplerinde aşağıda belirtilen tüm dokümanların bulunması gerekmektedir;

1. Ara/Nihai (Teknik ve Mali) Rapor

2. Ödeme Talep Formu ve eki destekleyici belgeler;

a. Ödeme Belgeleri (fatura, dekont, makbuz, mal alımlarında ise malın teslim alındığına dair teslimat tutanağı, sevk irsaliyesi, demirbaş tutanağı vb. destekleyici dokümanlar)

b. Alt Sözleşmelerin (hizmet, mal alımı ve yapım işleri) Listesi

15.10 Destek yararlanıcısı, aldığı destek miktarı 200.000 TL üzeri veya Ajans tarafından talep edildiyse son ödeme talebine yasal denetim konusunda ulusal veya uluslararası kabul görmüş bir denetim kurumuna (örn: Yeminli Mali Müşavirler/Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Odası veya Sermaye Piyasası Kurulunca onaylanmış bağımsız denetim şirketi) mensup onaylı bir denetçi tarafından hazırlanmış tüm proje harcamalarını teyit eden bir rapor ekler. Bu durumda bulunan destek yararlanıcısı uygun miktarda bir harcama teyidi maliyetini proje bütçesinde göstermelidir. Destek yararlanıcısı dış denetçiye Madde 16'da bahsedilen bütün erişim haklarını verir. Sözleşmede Ek XI'deki örneğe uygun olarak hazırlanan denetim raporunda denetçi; destek yararlanıcısı tarafından beyan edilen masrafların gerçek, tam ve sözleşmeye uygun olduğunu teyit eder.

15.11 Madde 15.10'de atıfta bulunulan harcama teyidini yapacak denetim şirketinin adı ve adresi, eğer bu tür teyit gerekiyorsa, sözleşmede Özel Koşullar Madde 5.2'ye dahil edilmelidir.

19. Yararlanıcının bu sözleşme hükümlerine göre Ankara Kalkınma Ajansı'na ödemesi gereken cezai şart ve tazminatlar dahil her türlü muaccel borç için, borcun muaccel olduğu tarihte geçerli olan yasal temerrüt faizi oranı uygulanır. Ödemelerden öncelikle faiz mahsup edilir.”

düzenlemeleri yapılmıştır. Yukarıya aynen alınan ve başlığı “Ödemeler ve Temerrüt Faizi” olan 15’inci maddede temerrüt faizi ibaresi dahi geçmemektedir.

Bu düzenlemelerde sözleşmenin feshi halinde ödenecek tazminatın ne olduğu,cezai şart oranı, temerrüt faizinin nasıl uygulanacağına ilişkin net düzenlemelere yer verilmemiştir. Bu düzenlemelerin net olarak belirlenmeden sözleşme imzalanması geçmiş dönemde yargı konusu olan ihtilafların Ajans aleyhine sonuçlanmasına sebep olmuştur.

Ajans tarafından desteklenen proje sözleşmelerinde; tazminat, cezai şart ve temerrüt faizi tanımları, oranları ve uygulamanın nasıl olacağına ilişkin net düzenlemelere yer verilmelidir.

f-) Ajans tarafından yararlanıcının verdiği “Emre yazılı bononun” teminat olarak kabul edildiği görüldüğünden; Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği’nin 44’üncü maddesinin (1) numaralı fıkrasının (ç) bendinde yer alan “*Genel sekreter tarafından teklif edilip yönetim kurulunca onaylanan diğer teminatlar.*” düzenlemesinin kaldırılarak 44’üncü maddenin 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu’nun 34’üncü maddesine göre yeniden düzenlenmesi diğer taraftan aynı maddenin (6) numaralı fıkrasındaki “(Değişik:RG-14/3/2020-31068) *Teminatlar, yararlanıcıya yapılan ön ödeme tutarının ve aynı oranda yararlanıcının eş finansman tutarının usulüne uygun harcadığının Ajans tarafından kabulünün ardından serbest bırakılır.*” şeklindeki düzenlemenin değişiklikten önceki haline getirilerek “Teminatlar, nihai ödemenin yapılmasını müteakip yararlanıcının bu işten dolayı Ajansa herhangi bir borcunun olmadığı tespit edildikten sonra serbest bırakılır.” şeklinde yeniden düzenlenmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

g-) Ajans personelinin yurtiçi ve yurtdışı geçici görevlendirilmeleri sebebiyle Kalkınma Ajansları Yönetim Sistemi (KAYS) üzerinden düzenlenen yurtiçi/yurtdışı geçici görev yolluğu bildirim düzenlemelerinin yeniden değerlendirilmesi gerekmektedir. Sistem yöneticilerinin; öncelikle bu bildirim, düzenleyen personel açısından sorumluluk doğuran bir beyanname olduğunu göz ardı etmemeleri gerekir. Bildirimin altında yazıyla gider toplamının yazılması ve bildirim sahibi tarafından imzalanması gerekmektedir. Ancak sistem tasarımı sebebiyle toplam gider değil avans miktarı düşüldükten sonra kalan tutar yazılmaktadır. Yurtdışı bildirimlerinde toplam tutarın gösterilmesi gereken son sütununa Türk Lirası ve döviz tutarları kendi birimleriyle aynen geçmekte bu şekilde düzenlenen çıktı imzalanmaktadır. Her ne kadar rakamla toplam tutar hesabında dövizler de cari kurdan TL’ye çevrilmekte ise de bu durum süreç yönetiminde denetimi sorunlu hale getirmektedir. Ayrıca sistem yurtdışı bildirimlerde

aynı günler için hem yurt içi hem de yurtdışı yevmiye yazılmasına izin verebilmektedir. Örnek olarak 23.02.2024 tarih ve 283 yevmiye numaralı ödeme emri belgesi ekindeki bildirimde 6 ve 7 Ocak günlerinde hem yurtiçi, hem de yurtdışı günler için yevmiye hesaplanmıştır. Böylece 06.01.2024-15.01.2024 tarihleri arasında yol dahil toplam 10 gün bulunmasına karşılık 11 yevmiye hesaplanmıştır.

Yukarıda belirtilen hususların Bakanlık tarafından değerlendirilmesinin uygun olacağı değerlendirilmektedir.

BULGU 3: Ajans Tarafından Güneş Enerjisi Sistemiyle Üretilen Elektrikğin Mahsup Tutarlarının Faturalarda Gösterilmemesi

Ajans binası çatısına kurulan güneş enerjisi sistemiyle üretilen elektrikğin miktar ve mahsup tutarlarının, elektrik dağıtım hizmeti veren firmanın düzenlediği faturalarda gösterilmemesi sebebiyle üretim ve mahsup işlemlerinin kontrolü yapılamamıştır.

Ajansın hizmet binası çatısına kurulan güneş enerjisi sistemiyle lisanssız olarak elektrik üretilmekte bu sistem elektrik dağıtım hizmeti veren firma tarafından işletilmekte ve hizmet için de her yıl Lisanssız Üretim Yönetmeliği'ne göre sistem işletim bedeli ödenmektedir. Üretilen elektrik, mevsim ve hava şartlarına göre değişkenlik arz etmekte olup Ajansa gönderilen elektrik faturalarından mahsup edilmesi gerekmektedir. Ancak bu işlemler dağıtıcı şirketin faturalarında gösterilmemekte haliyle üretilen elektrikğin miktar ve mahsup işlemleri kontrol edilememektedir.

Konunun, Ajans tarafından yazılı olarak sorulması üzerine dağıtıcı firma tarafından aşağıdaki açıklama gönderilmiştir:

“...1020910643 numaralı sözleşme hesabınız için yapılan incelemede, lisanssız üretici tarifelerinde bulunan sözleşmelerde fatura üzerinde kullanılan elektrikğin birim fiyatını görememektedir. Enerji Tüketim Bedeli (ETB) adı altında ortalama bir birim fiyat gösterilmektedir. Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK) tarafından yayınlanan yönetmelik doğrultusunda bu birim fiyat kWh başına kullandığınız elektrik birim fiyatı değildir. Bu fiyatları EPDK'nın yayınladığı epdk.gov.tr adresinde bulunan Ulusal Tarife Birim Fiyatları üzerinden takip edebilirsiniz.”

EPDK'nın yayınladığı yönetmelik nedeniyle birim fiyatlar enerji tüketim bedeli adı altında aktif tüketim, dağıtım bedeli ve var ise trafo boşta kaybının KDV hariç TL tutarlarının toplamı, aktif kWh miktarına bölünmesiyle elde edilmektedir.

Aktif tüketiminiz her ay mahsuplaşmadan dolayı değiştiği için ve indirimli dağıtım bedeli hesabı fatura görseli üzerinden kontrol edilememekte ve fatura üzerinden birim fiyatları teyit edilmesi mümkün olmamaktadır.”

Firma bu açıklamasıyla mahsup işlemlerini nasıl gerçekleştirdiğini açıklamaktan imtina etmiştir. Haliyle konunun Enerji Piyasası Düzenleme Kurumuna bildirilerek üretim ve mahsuplaşma işlemlerinin kontrole açık hale getirilmesinin sağlanması gerektiği değerlendirilmektedir.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<https://www.sayistay.gov.tr>

8. EKLER**EK 1: BULGULARA İLİŞKİN İZLEME TABLOSU**

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
Medya Takip Hizmet Alımında Yükleniciyle İmzalanan Sözleşmede İşin Niteliğine Uygun Maddelere Yer Verilmemesi	2023	Kısmen Yerine Getirildi	Diğer Ajansları etkileyen çerçeve sözleşmelerdeki hatalar sebebiyle bulgu yazılmıştır.
Girişim Sermayesi Yatırım Fon İşlemleri İçin Saklama Hesaplarına Yatırılan Tutarların Muhasebeleştirilmesi Hususunda Mevzuatta Düzenleme Bulunmaması	2023	Yerine Getirilmedi	Kordinasyandan sorumlu Bakanlık tarafından mevzuat düzenlemesi yapılması gerekiyor.
Proje Tekliflerinin Değerlendirilmesine Yönelik Hizmet Alımı Sözleşmelerine İş Sözleşmesi Sonucunu Doğuracak Şekilde Maddeler Eklenmesi	2023	Yerine Getirilmedi	Kordinasyandan sorumlu Bakanlık tarafından mevzuat düzenlemesi yapılması gerekiyor.
Proje Destek Sözleşmelerinde Tazminat Cezalar ve Temerrüt Faizine İlişkin Olarak Belirsiz Düzenlemeler Yapılması	2023	Yerine Getirilmedi	Kordinasyandan sorumlu Bakanlık tarafından mevzuat düzenlemesi yapılması gerekiyor.